

Förbättrade förutsättningar för IVO – förslag för att motverka oseriösa och kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården (Ds 2025:17)

Sveriges Apoteksförening noterar inledningsvis att varken föreningen eller någon företrädare för apotek finns med på sändlistan, samt inte heller nämns i promemorians i bakgrund eller konsekvensutredning, trots att även öppenvårdsapotek utgör vårdgivare och därmed omfattas av förslagen. Föreningen har vidare följande synpunkter på förslagen.

Enligt förslaget ska IVO bl.a. få ta ut sanktionsavgift från den som inte fullgjorts sin anmälningsskyldighet till IVO:s vårdgivarregister. Det gäller både anmälan när ny verksamhet startas och förändringar på tidigare anmälda verksamheter. Kraven på vad som ska ingå i anmälan utökas med verksamhetschefens personnummer eller samordningsnummer.

Apotek är en mycket välreglerad verksamhet. Till skillnad mot andra verksamheter som omfattas av anmälningsskyldighet enligt PSL måste alla apotek även ha ett apotekstillstånd från Läkemedelsverket. Att ansöka om apotekstillstånd är en mer omfattande process än anmälan till vårdgivarregistret och på Läkemedelsverket webbplats finns information om alla apotek med tillstånd:

<https://www.lakemedelsverket.se/sv/handel-med-lakemedel/apotek/sok-apotek-som-har-tillstand>

Förändringar på apotek anmäls löpande till Läkemedelsverket. Alla apotek måste dessutom leva upp till samma grundläggande krav och kunna utföra samma grundläggande uppgifter, vilket gör att skillnaden mellan olika apotek är mindre än mellan olika typer av vårdgivare inom konventionell hälso- och sjukvård.

Det kan därför ifrågasättas vad behovet är av att samtliga apotek, utöver apotekstillstånd, även ska anmälas till IVO när IVO egentligen borde kunna få nödvändiga uppgifter från Läkemedelsverket. Det kan också konstateras att flera av de uppgifter som ska anges i anmälan inte passar in på apoteksverksamhet. De flesta av Sveriges drygt 1400 apotek ingår också i större apotekskedjor där samma företag kan driva upp till 400 – 500 apotek och det är inget som anmälningsförfarande är anpassat till.

De nya kraven fyller i sig ett gott syfte för IVOs möjligheter till tillsyn över konventionella vårdgivare, men det är svårt att se vad det tillför gällande tillsyn av apotek där Läkemedelsverket redan har alla uppgifter och det huvudsakliga tillsynsansvaret. I sammanhanget kan även konstateras att IVO:s faktiska utövande av tillsyn mot apotek är minimalt. Även om de nya kraven inte innebär några större förändringar kommer de ytterligare öka den administrativa bördan för apotek och risk för sanktionsavgifter om någon missar att samma uppgifter – som dessutom avser samma typ av verksamhet – ska anmälas till flera myndigheter.